

Collegial: Tidende

for

Danmark og Norge.

Med Kongeligt allernaadigst Privilegium.

Nr. 43. Den 24 October 1801.

Trykt i Kjøbenhavn hos Directør Johan Frederik Schult:

Undertegnede ere Redaktører, Forlæggere og Udgivere af
denne Tidende:

Christian Knudsen.

Peter Johan Monrad.

Justitsraad og Deputeret i det
danske Cancellie.

Justitsraad og Departements
Chef i det danske Cancellie.

Offentlige Foranstaltninger.

FAnledning af en fra Stadshauptmand Mylius, under 18 August sidstleden, til Generalitets- og Commissariats-Collegium indkommen, og af samme Hs. Majestæt allerunderdanigst refereret Forestilling, angaaende en Forandring i den for den kjøbenhavnske Borgermilice autoriserede Uniform, har det behaget Allerhøistsamme, under 25 September næstefter, at approbere en Ejene-ste-Uniform for de virkelige Borgere med deres Over- og Under-Officerer, hvilken for Fremtiden bliver, som følger. 1) For Over- og Under-Officerer: carmoisinrød Klædes Kjole med lyseblaae Kabatter, Krave og Opstaa-ge, og pallie Undersoer, pallie Klædes Vest og lange
Buxer

Buxer eller Pantalons, korte Støvler, trekantet Hat med Guldkrampe og Cordons, lyseblaae Hjør og sort Eocarde, samt 2 Guld-Epauletter for Over- og een for Under-Officererne. 2) For de virkelige Borgere: fraprød Klædes Kjole med samme Underføer, Rabatter, Krave og Opstage, saa og Vest og Buxer eller Pantalons, samt Hat med Hjør, ligesom for Over- og Under-Officererne, men Eocarden efter vedkommende Compagnie, og paa Skulderne et Guldbaand med Fryndser, som en Dragon, og for dem samtlige sort Lædertoi.

Hs. Majestæt har tillige tilladt, at denne Uniforms Anskaffelse maa skee successive, saaledes som enhvers Omstændigheder det tillade; at den dernæst stedse skal bruges i Tjenesten; men at det i øvrigt maa staae enhver virkelig Borger frit for, at anskaffe sig til Brug, som Hædersdragt, i høitidelige Sammenkomster uden for Tjenesten, en Uniform, liig Officerernes, blot med den Undtagelse, at Distinctionen derpaa bliver den samme, som haves paa Tjeneste-Uniformen.

(Fortsættelse af Reglementet for Cathedral-Skolen
i Kjøbenhavn.)

§ 18. Over hver enkelt Discipel fører hver Lærer i hver ham anvist Classe et specielt Censurregister, i hvis 5 Rubrikker: Naturgaver, Skoleflid, Hunsflid, Fremgang og Sæder, han, Uge for Uge, af sin Dagbog med muligste Korthed og Nøiagtighed indfører de Jagttagel-

tagelser, han angaaende Disciplen har gjort, alt i Overeensstemmelse med Instruxens nærmere Forrifter.

§ 19. Af disse blive ved hvert Halvaars Ende Resultaterne indførte i den almindelige Censurprotocol, hvis Indretning er følgende: enhver Discipel har i denne Protocol sit eget med sit No. betegnede Censurark, hvortil, naar det er fuldkommet, det andet, det tredje o. s. v. hæstes. De specielle Angivender, hvortil den første Side er bestemt, blive strax ved Inskriptionen indførte af Rector. I de 5 følgende: Naturgaver, Skoleflid, Huusflid, Fremgang, Sæder, indfører hver Overlærer inden Examen sin Dom saaledes, som den er at uddrage af hans specielle Censurregister. Efter Examen udfyldes den 6te Rubrik af Skoleraadet, efter de fleste Stemmer. I 7de Rubrik indføres af Rector Beløbet af de Skolepenge, der for Disciplen sjerdingaarsviis betales, eller, hvis disse ere ham eftergivne, eengang for alle den Aarsag, der er funden gyldig til at bevilge ham fri Skolegang. I den 8de angives Grundene til at tillægge ham Stipendium, eller siden forhøje eller formindske dette, samt naar han begyndte at oppebære det, og hvor meget hver Gang, saavel det ham udbetalte, som det for ham oplagte Beløb. I næste Overeensstemmelse med Censurprotocollens Angivende fülle alle private og offentlige Vidnesbyrd udstedes.

§ 20. Ved Enden af hver Maaned have Lærerne til Skoleraad

leraadet at indgive en skriftlig Indberetning om det af dem i Specialclasserne gennemgaaede Pensum og dets Behandling. Adjuncternes undertegnes tillige af Overlærerne i samme Fag. Af disse Indberetninger, som især skal fremme Indseendet med Læremaa- dens Oeconomie, samt med det Forhold, hvori den Tid, der anvendes paa hvert enkelt Pensum, staaer til det hele Skolecursus, indsendes Overdirectionen hvert Fjerdingaar Afskrifter, og Originalerne, der betegnes med fortløbende Nummere, bevares i Skolens Archiv.

§ 21. De Overlærere og Adjuncter, der ved samvittighedsfuld Opfyldelse af deres Pligter gjøre sig fortjente af Skolen overhovedet, og ved deres private eller offentlige Bestræbelser bidrage til det dem tildeelte Lærefags Opkomst, eller der ved en særdeles hensigtpassende Læremaade, og den paa deres Foredrag anvendte Omhu, hos deres Disciple stifte udmærket Nytte, eller der ved den personlige Agtelse og Tillid, de hos deres Undergivne have erhvervet sig, vide at indpræge disse Følelse for Orden og Anstændighed, at opvække, underholde og forøge deres Videlyst, skulle for saadan deres Duelighed, Flid og Embedsiver, ikke blot belønnes med Gratificationer og Lønningsforholdelser, men og med Forfremmelse til høiere Embeder i deres Fag.

§ 22. Det høieste Antal af Disciple, der paa eengang kunne optages og undervises i Skolen, sættes til 100.

Væsentlige Betingelser ved Optagelsen ere, at Lærlingene, som dertil anmeldes, alt have fyldt det tiende Aar, at de med Færdighed læse dansk og latinſke Skrift, og allerede ere underviste i Regningens første Grunde.

§ 23. Efter at den Discipel, for hvem Optagelsen begjeres, er bleven antegnet af Rector, bliver han, saafremt der er Plads aaben for ham, først prøvet af denne, og siden, saavidt hans medbragte Forkundskaber tillade, af hver enkelt Overlærer. Efter Udfaldet af Prøven, uden hvilken ingen, ikke engang i Begyndernes Classe, men allermindst i de høiere latinſke Sprogelasser, kan optages, bliver, i næste Skoleraads Forsamling, voteret om hans Antagelse eller Ikke-Antagelse, og i første Tilfælde strax gjort Aftale om de Specialclasser, Disciplen skal anvises. Derpaa bliver han, efter at have erlagt de til 5 Rd. bestemte Indgangspenge, indskrevet og indsat af Rector.

§ 24. I den første Begyndelsesclasse finder i Løbet af Halvaaret ingen ny Optagelse Sted, og i de øvrige ikke, uden naar den, formedelt den anmeldte Discipels Forkundskaber, ingen Betænkelighed medfører. I modsat Tilfælde maa den opsættes til Halvaaret er til Ende.

§ 25. Skjøndt Skolens Hovedformaal gaaer ud paa Disciple, der ere bestemte til de academiske Studeringer,

og ved deres Evner og Anlæg dertil ere duelige, kan dog den Fordeel, som Specialclassernes Indretning medfører, selv af dem benyttes, der ikke skulle studere, saaledes, at de, tilligemed hine, kunne undervises i saadanne almeennyttige Kundskaber, der ere hvert dannet Medlem af Samsundet uundværlige. De kunne ikke blot besøge Læretimerne i de nyere Sprog, samt de lavere videnskabelige Classer, men og, naar deres Forældre og Bærger det forlange, de tvende lavere latinske Sprogclasser; ja, i Tilfælde at en endnu videre gaaende Uddannelse var dem tiltænkt, ogsaa, tilligemed de til Studering bestemte Disciple, benytte dem af Underviisningen i de øverste videnskabelige Classer. Ligeledes er det Forældrene tilladt, for deres Børn at vælge enkelte Underviisninger, uden at lade dem besøge de øvrige. Men den Bihensigt, ogsaa at gjøre Skolen tilgængelig og brugbar for Ikkestuderende, maa aldrig skade Hovedformaalet, els paa nogen Maade blive den muligst fuldkomne Opnaaelse deraf til Hinder. Antallet af de ikke til Studering bestemte Disciple, eller dem, der kun besøge enkelte Underviisninger, maa i ingen Klasse være saa stort, at Classen derved overlæsses. I ingen af de enkelte Classer maa Disciplenes Antal overstige 35; heller ikke finder nogen Formindskelse af Skolepenge Sted, i Betragtning af, at Disciplene ikke besøge uden enkelte Læretimer.

§ 26. Skolepængene, der for alle Betalende uden Forskjæl ere eens, ere fastsatte til 30 Rdlr. aarligt, dog med den Indskrænkning, at, naar Forældre paa samme Tid have flere Børn i Skolen, der for det andet kun betales 20 Rdlr., for det tredje 10 Rdlr., og for flere end 3 slet intet. Ved Begyndelsen af hvert Kvartal indkræves Forudbetalingen mod en trykt Qvittering, underskrevet af Skoleraadet, og, isald i det løbende Kvartal en Discipel skulde afgaae, tilstaaes ingen Tilbagebetaling. Ved Indkrævelsen af det fjerde Kvartal betales end videre 2 Rdlr. for Lys, Varme og andre forfaldende mindre Udlæg, hvorimod alle andre Udgifter, de have Navn som de ville, aldeles skulle bortfalde.

§ 27. Tallet af dem, hvem det uden Betaling, de omtalte 2 Rdlr. undtagne, kan tilstedes at besøge Skolen, fastsættes til 40. Dette Beneficium, som er den første Grad af Skole-Stipendium, kan af Skoleraadet kun tildeles saadanne, hvis Forældre eller Bærger kunne fremlægge paalidelige Beviser paa deres Trang, og hos hvem selv yttres sig Gaver til at studere og Lærelyst i en mærkelig Grad. Skulde i Tiden den om dem fattede gode Mening og Haabet om deres Flid og Fremgang slaae Feil, bliver den frie Skoleundervisning dem frataget og værdigere Disciple tildeelt.

(Fortsættelsen følger.)

Ligesom Hs. Majestæt, ved Placat af 18 Febr. d. A., har beselet Oprettelsen af bestandige transportable Stats-Fonds, i det Hiemeed, derved at inddrage endeeel af de ved Deposito-Kassen i Omløb satte Courant-Bank-sedler, saa har det og behaget Allerhøiøstamme, i lige Hensigt, da Summen af bemældte Statsfonds ikkun for en Deel er bleven affat, allernaadigst at autorisere Finants-Collegium til, i Forbindelse med denne Foranstaltning, at optage en Capital i Courant-Bank-sedler til 4 Procent aarlig Rente, under følgende Betingelser:

1) For de indkommende Summer udstedes Obligationer af Finants-Collegiet paa 6 Maaneders Opsigelse fra begge Sider, til Udbetaling i 11 Juni og 11 December Terminer, lydende paa Navn eller Ihænde-haver, ligesom det af Vedkommende forlanges, dog ikke paa ringere Summa end 100 Rdlr., og paa saadanne Summer, som kunne deles med 100.

2) Naar Opsigelsen steer fra Creditors Side, udbetales Capitalen i Courant; men, naar den, efter allernaadigst Befaling, opsiges af Finants-Collegiet, udbetales den i Species, efter et Forhold af 100 Rdlr. Species for 125 Rdlr. Courant.

3) De Capitaler, som fra ingen af Siderne ere opsfagte inden 11 Juni 1806, gaae til den Tid over i de bestandige transportable Stats-Fonds, saaledes, at Eieren, imod Obligationens Tilbagelevering, bliver i Begærne, som holdes over disse Fonds, antegnet for
Obli.

Obligationens paalydende Summa i Species, efter samme Forhold af 100 til 125, og for denne Summa erholder Besviger i Overeensstemmelse med Placaten af 18 Febr. d. A.

4) Renten af bemældte Obligationer udbetales her i Staten i Species-Mynt, beregnet efter samme Forhold, i 11 Juni og 11 December Terminer, hver Gang med det Halve, men paa Forlangende kan den ogsaa anvises paa de kongelige Kasser i Kongerigerne; dog udbetales den i saa Fald kun i Courant. I Hertugdømmene udbetales den alene i Rendsborg og Altona i Species, ligesom i Kjøbenhavn.

5) De, som under disse Vilkaar ville indskyde Capitaler, anmælde saadant personligen eller ved Fuldmagt, ved Transport-Contoiret for ovennævnte Stats Fonds i Bank-Bygningen, hvor Subskriptionen fra 26de d. M. af antages hver Mandag og Torsdag Formiddag, fra Kl. 10 til 12, indtil næste November Maanedes Udgang, saafremt ikke forinden fra Finants-Collegiet bekjendtgjøres, at Subskriptionen er sluttet.

6) Capitalerne indbetales til Deposito-Kassen i næste 11 December Termin, og i det seneste inden December Maanedes Udgang. Obligationerne dateres den 11 December d. A., fra hvilken Tid Renten begynder. Imidlertid staaer det enhver, som finder for godt, frit for, at betale forinden, imod at afstorte Rentens Beløb fra den Tid, Betalingen skeer, indtil næste 11 December. Bank-Contoiret i Altona modtager ogsaa Betalingen for Deposito-Kassens Regning.

7) For de indbetalte Summer meddeler Deposito-Kassens Kasserer Qvitering, hvilken af Modtageren, tilligemed Annældelse, om Obligationerne skulde lyde paa Navn eller Hænderhaver, indleveres til Contoirtet for de bestandige transportable Stats Fonds, hvorfra ham meddeles en bekræftet Gjenpart af Qviteringen, imod hvis Aflevering de forlangte Obligationer i sin Tid kunne imodtages.

Lovegivninger.

(Fortsættelse af Reglementet for Sølvværket i Norge.)

7de Artikel. Dersom Ertsscheideren skulde findes ofte paa denne Maade brøstfældig, s. Ex. flere end 4 Gange i 1 Aar, da skal han, foruden de ommældte Strafbøder og Omkostninger, end videre degraderes til Sprenger paa 3 Maaneder, og aldrig mere antages til Ertsscheider. 8de Artikel. Skulde nogen Stieger findes saa forsømmelig i sit Tilsyn med Malmscheidningen, at han ikke een Gang hver Uge anstiller den nu befalede Control, og der da ved foranstaltet Undersøgelse fra Directionens, Overbergamtets eller Bergmesterens Side skulde findes Berg eller for grov og ilde fælsset Malm i Malmhaugen, da straffes Stiegeren dobbelt saa meget, som Ertsscheideren, og concurrerer med denne i Undersøgnings-Omkostningerne og i de Omkostninger, som udfordres til Malmhaugens Rensning, om denne findes nødvendig; men, har Stiegeren beviisligen anstillet saadan Control een Gang hver Uge, da bliver han skyldfri, om der ved saadan en Undersøgelse skulde findes

Feil ved Malmſcheidningen. Overbevifes en Stieger om at have, uden gyldig Aarsag og uden dennes Anmædſe for Directionen og Bergmeſteren, forſamt denne ſin Pligt 3 Gange i eet Aar, da ſkal han degraderes til Schachſtieger i 3 Maaneder, efter lovlig Tiltale og Dom for Bergamtsretten; men, forſeer han ſig ſiden igjen paa ſamme Maade, da ſkal han tiltales og dømmes fra ſit Embed. 9de Artikel. Derſom nogen fordrifter ſig til, af Modtvillighed, at udkaſte enten Berg eller for grov Malm over Malmhaugen, da ſkal han derfor, om han er Hauer, ſtraffes paa 48 Sk., og, om han er Sprenger, paa 36 Sk.; men, er han Dreng, ſaa ſtraffes han paa Kroppen. 10de Artikel. En Drengs Straf paa Kroppen ſkal beſtaaе af en tynd Tapp; med Slag af andre Instrumenter eller af Haanden maa ingen Dreng ſtraffes, undtagen i de Tilfælde, ſom i 5te Afdelings 3die og 5te Artikel ere benævnte; dog maa Straffen endda være menneſkelig, ſaa at han ikke kommer til at lide Skade enten paa Helbred eller paa Lemmer; men, ſkulde nogen Ertſſcheider være ſaa ubefindig og umenneſkelig, at ſlaae en Dreng til Skade, da ſkal han ikke alene betale Kuren, om Drengen efter Chirurgens Beſigtelſe findes ſaa beſkadiget, at han maa blive hjemmeliggende, men endog Drengen ſin fulde Løn, i den Tid han maa være hjemme. Skulde Drengen derved blive til Krøbling, da ſkal Ertſſcheideren fralægges Solvværkets Arbeid, og tiltales ſamt ſtraffes efter Loven paa det ſtrængſte.

(Fortsættelſen følger.)

Slut.

(Oelutning af Bilagene, som ere henbørende til Forordningen angaaende Avarssygen.)

Bilag No. 3 til § 60.

Blans

Schema til de maanedlige Rister.

År 1879.

April Maaned 1779.

	Thiellaget		Døde		Gaet Sygen igjennem	
	Æer og Grunde	Ungt Avar og Kalve	Æer og Grunde	Ungt Avar og Kalve	Æer og Grunde	Ungt Avar og Kalve
3 Eognet N. N.						
Byen N. efter Bilag Rist. A.	4	6	1	1	2	2
Byen N. efter — B.	2	4	1	1	—	—
Byen N. — C.	4	6	—	—	—	—
Summa	10	16	2	2	2	2
Til Udgangen af Marts vare , ,	9	12	8	14	4	8
Totalsumma til Udgangen af April	19	28	10	16	6	10

Blandede Efterretninger.

Under 25 Sept. d. A. er Rattuntrykfersvendene i Kjøbenhavn allernaadigst forundt Tilladelse til selv at borthæve deres Laugsbrødres Lig, imod en Recognition af 4 Rdlr. aarligen til Communitetskassen, samt Confirmation paa en mellem dem indgaaet Convention til en Syge- og Døde-Kasse, som bestaaer af 31 Puncter og har til Hensigt at forskaffe de syge Svende Pleie i deres Sygdom, og de Afdøde en anstændig Begravelse; dog med følgende Forandringer, nemlig: at, 1) isteden for den Bestemmelse, som i §. 3 fastsættes, "at de, som maatte findes at have begaaet Underflaet med Sygepengene, skulde bøde efter samtlige Svenes Beslutning," bemaldte Svende skulde være forbundne til at træffe saadan Control, at ingen uretmæssige Sygepenge oppebæres: 2) at det, som i §. 5 og 6 §. er bestemt at skulde betales til den saakaldte Zech, bortfalder, og 3) at den Straf, som i §. 11 er bestemt for dem, som tilvende sig Understøttelse i Sygdomme, de selv maatte have paaført sig, bestemmes af Politimesteren, og ei efter Svenes egen Beslutning.

Ligeledes har Hs. Majestæt, under 2 Octbr. d. A., allernaadigst confirmeret et af Buntmagerlaugets Svende her i Staden mellem dem oprettet Reglement angaaende Lades og Eldepengenes Erlæggelse, med efterfølgende Forandringer: 1) at ingen Ladeforsamling stæer uden

uden Magistratens Tilladelse, og at samme altid holdes i Overværelse af en Magistratsperson, samt at med Stedet, hvor Svendenes Lade for Fremtiden skal være, forholdes ligesom hos de andre Laug, saa at Laden stedse staaer hos Oldermænden, som ogsaa dertil maa have Nøgle og med Bisidderen overvære Samlingen; 2) at den i 5 Post gjorte Bestemmelse i Henseende til fremmede Svende bortfalder, da dermed skal forholdes efter Forordn. af 21 Marts 1800, 3 §.; 3) at den i 6 Post fastsatte Mulet til Fattigkassen af 3 Mk. bliver nævnet 48 Sk.; 4) at i Henseende til den i 8 Post omhandlede Anmeldelse, naar nogen Svend døer, skal forholdes efter Placaten af 12 Juni 1780.

I Betragtning af den kunstsforstandige Administrator ved den kongelige danske Porcellains-Fabrik, Justitsraad Müllers, tiltagende Alder, har det behaget Hs. Majestæt, ved Resolution af Gaars Dato, at frietage ham fra de med Fabrikens daglige Administration forbundne Besværligheder, men paa Grund af hans Fortjenester af Fabrikken, og den Nytte, han ved samme har stiftet, saavel som for fremdeles at benytte hans Erfarenhed og Raad, er han allernaadigst udnævnt til Med-Directeur for bemældte Fabrik, med hans hidtil havte Gænge. Til kunstsforstandig Administrator er igjen udnævnt Professor L. Manthey.

Befordringer.

Under det danske Cancellie: Den 23 October er Secretair og Revisor ved General-Postamtets Lyffe Secretariat, Cancellieraad H. P. v. Eggers, beskikket til surnumerair Directeur ved bemældte General-Postamt; Cancellieraad og Postforvalter N. Munk, samt Cancellieraad og Postmester ved den altonaiske og jydske Pakkepost, B. Hammond, til Justitsraader; Bogholderen ved General-Postamtet, J. Nissen, og Postmesteren i Christiania, J. A. Messel, til virkelige Cancellieraader; Magister P. E. Müller til Professor Theologiae extraordinarius ved Kjøbenhavns Universitet; Sognepræsten for Skouge Præstegjæld, P. Grønbech, confirmeret til Sognepræst for Stokke Menighed med tilhørende Annexer under Grevskabet Jarlsberg.

Under det tydske Cancellie: Den 16 October er hidtilværende Rector i Wiltser, C. D. Dose, beskikket til Rector ved Stads-Skolen i Segeberg; Pastor E. O. Ravn til Øster-Lügum i Apenrade Amt, og Raadmand E. P. Koch i Segeberg, i Naade entledigede fra deres Embeder.

Under Generalitetet: Den 16 October er Oberst-Lieutenanten i det holsteenske Infanterie-Regiment, Oberst v. Heinen, udnævnt til Chef for det 2det aggershusiske Infanterie-Regiment; General-Beimesteren i Bergens Stift,

Stift, Major v. Hammer, benaadt med Oberst-Lieutenants-, og den under 14 August sidstleden fra det 1ste aggershusiske Infanterie-Regiment affedigede Capitain, v. Sørly, med Majors Character af Infanteriet; Ritmester v. Stemann af det holskeenske Rytter-Regiment udnævnt til Generaladjutant-Lieutenant hos den commanderende General, Hs. H. D. Feltmarskallen, Prinds Carl til Hessen-Cassel, istedet for den i Frankfurth myrdede Capitain v. Hendel; den ved Liv-Regimentet lette Dragoner à la suite staaende Cornet v. Rumohr, efter Ansøgning forundt Affkeed med Second-Lieutenants Character. Ligeledes er ved den bornholmiske Milice Premier-Lieutenant H. O. Sonne forflyttet fra 1ste til 3die Infanterie-Compagnie, i asdøde Pr. Lieut. J. O. Sonnes Sted; Sec. Lieut. O. O. Sonne udnævnt til Prem. Lieutenant; Sec. Lieut. reformee, H. Koefod, til virkelig Sec. Lieut., og Sergeant T. E. Sonne til reformee Sec. Lieutenant, samtlige ved bemældte 1ste Infanterie-Compagnie; Under-Officeer H. H. Marcher til Fændrik reformee ved det 2det Rønne Borger-Compagnie.

Under Rentekammeret: Den 14 Octbr. er Fogden for Naabøigdelaugets Fogderie, E. F. Pind, udnævnt til Foged for Nedre-Rommeriges Fogderie. Den 23 er Kammerherre og Generalmajor, samt første Directeur i General-Postamtet, E. F. v. Waltersdorff, i Naade entlediget fra det ham betroede Embed, som Directeur for Skuespillene; Over-Hofmarschal A. W. Hauch udnævnt til at være tillige Chef for Theatret og første Medlem af Directionen for Skuespillene; Kasserer og Bogholder ved Theatret, Secretair F. C. Pringslau, udnævnt til Kammerraad.

Trykfeil.

No. 42. Side 670. Lin. 20, Røhly, læs: Røhly.